

**A GUIDELINE FOR COMMUNITY ENTERPRISE
POTENTIAL DEVELOPMENT : CASE STUDY OF
BANGKACHAO AREA IN PRAPADAENG DISTRICT,
SAMUTPRAKARN PROVINCE**

KRITSANA LEELASRIBANCHONG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY
AND RURAL DEVELOPMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2004

ISBN 974-04-5093-8

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

A GUIDELINE FOR COMMUNITY ENTERPRISE POTENTIAL DEVELOPMENT: CASE STUDY OF BANGKACHAO AREA IN PRAPADAENG DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE

KRITSANA LEELASRIBANCHONG 4236528 ENRD/M

M.Sc.(ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY AND RURAL DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORS : SOMPONG THONGCHAI, D.Tech.Ed., SAYAM AROONSRIMORAKOT, M.Sc., PINAI VITHEESAWAT, M.Sc. , PISASE SENAWONGSE, M.Sc.

ABSTRACT

Community enterprise is organization set up by local communities to modified products so that the participants can learn to manage community resources using local wisdom and talents. This research studies the management, finances and the monetary, material and emotional rewards available to participating groups, and the potential of these enterprises. The research also proposes guidelines to promote enterprises for the benefit of participating groups.

Most of the groups were established in October 2000 and group members were restricted to the roles of production, sales, and service. Only two groups had registered as business entities. None of the groups had accumulated members' funds greater than their external loans. The type of goods produced was not always consistent with community needs. Many groups had poor networking relations with other groups. All groups had criteria for remuneration of members but all groups had greater expenses than incomes. However, the members thought that the remuneration they received was fair and helpful.

All groups need to promote awareness of economic issues and the need for a self-reliant community. They need to make sure that all members contribute to group funds and they need to develop ways of reducing expenses. The enterprises that should be promoted are (in order of importance): (1) trading (2) animal husbandry and mixed enterprises (3) agriculture and (4) modified products and service.

KEY WORDS : GUIDELINE / COMMUNITY ENTERPRISE / POTENTIAL / BANGKACHAO

188 pp. ISBN 974 – 04 – 5093 – 8

แนวทางส่งเสริมเพิ่มศักยภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา : พื้นที่บางกะเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ (A GUIDELINE FOR COMMUNITY ENTERPRISE POTENTIAL DEVELOPMENT : CASE STUDY OF BANGKACHAO AREA IN PRAPADAENG DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE)

กฤษฎา ลีลาศรีบรรจง 4236528 ENRD/M

วท.ม. (การวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมพงษ์ ธงไชย ค.อ.ค.(ครุศาสตร์อุตสาหกรรม),สยาม อรุณศรีมรกต วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม), พินัย วิถีสวัสดิ์ วท.ม.(เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม), พิเศษ เสนาวงษ์ วท.ม.(เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร)

บทคัดย่อ

วิสาหกิจชุมชนเป็นองค์กรที่ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมได้เรียนรู้จากการจัดการทรัพยากร การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงสถานภาพทางการบริหารจัดการ สถานภาพทางการเงิน และผลตอบแทนที่ได้จากการประกอบกิจการทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน รวมถึงศักยภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชน เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมเพิ่มศักยภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชนให้กับกลุ่มอาชีพในพื้นที่ศึกษา

จากผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่เริ่มก่อตั้งหลังเดือนตุลาคม พ.ศ. 2543 และสมาชิกกลุ่มไม่มีบทบาทอื่นๆ นอกเหนือจากบทบาทด้านการผลิต ขาย และให้บริการ มีเพียง 2 กลุ่มที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ไม่มีกลุ่มใดได้รับเงินลงทุนจากสมาชิกมากกว่าการกู้ยืมจากภายนอก ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตค่อนข้างไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่บางกะเจ้า และมีกลุ่มที่ได้ประสานงานเป็นเครือข่ายน้อยมาก ทุกกลุ่มมีเกณฑ์ในการกระจายผลประโยชน์แก่สมาชิก แต่ทุกกลุ่มมีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายรับ อย่างไรก็ตาม สมาชิกของทุกกลุ่มมีความเห็นว่า ผลตอบแทนที่ได้ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินมีส่วนช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

ผลการประเมินศักยภาพและแนวทางส่งเสริมเพิ่มศักยภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชนให้กับกลุ่มอาชีพในพื้นที่บางกะเจ้าพบว่า ทุกกลุ่มต้องให้การส่งเสริมศักยภาพในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ-สังคมของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ด้วยการทำความเข้าใจกับสมาชิกให้เห็นถึงความสำคัญของการระดมเงินทุนจากสมาชิก และมีต้นทุนการจัดการต่ำที่จะพัฒนาระบบเศรษฐกิจ-สังคมของชุมชนด้วยการลดค่าใช้จ่าย สำหรับข้อเสนอแนะในครั้งนี้พบว่า 1) ควรให้การส่งเสริมกลุ่มอาชีพค้าขายมากที่สุด 2) ให้การส่งเสริมกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์และกลุ่มอาชีพทำกิจกรรมผสมผสาน 3) ให้การส่งเสริมกลุ่มอาชีพผลิตผลผลิตทางการเกษตร และ 4) ให้การส่งเสริมกลุ่มอาชีพแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและกลุ่มอาชีพบริหารน้อยที่สุด